Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: „Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 124. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 30-го ЧЕРВНЯ (JUNE) 1956. ЦЕНТІВ 10 CENTS No. 124. VOL. LXIII.

СЕНАТ ЗАЯВИВСЯ ПРОТИ РЕДУКЦІЇ ДОПОМОГИ ЗАКОРДОНОВІ

СЕНАТ ВІДКИНУВ ТАКОЖ ВНЕСОК ПРО ПРИПИНЕННЯ ДОПОМОГИ ЮГОСЛАВІЇ

Вашингтон. — Сенат поважною більшістю голосів відкинув внесок сенатора Рассела Б. Лонґа, щоб допомогу закордонові зменшити до суми 2,765,875,000 долярів. Проти того внеску було 58 сенаторів, а за ним тільки 27. Та є можливість, що Сенат під час дальшої дискусії може зменшити ту суму на видатки на допомогу закордонові, яку запропонувала його Комісія Закордонних Справ, яка проєктує видати на цю ціль 4,457,000,000 долярів. Але в політичних колах сподіваються, що видатки на цю ціль будуть далеко більші від суми, виданої в цьому 1956-му році. Палата Репрезентантів ухвалила видатки на допомогу закордонові в сумі 3,800,-000,000 долярів, уряд домагається суми 4,900,000,000 долярів. Сенатська Комісія Закордонних Справ рекомендує на цю ціль видатки в сумі 4,457,-000,000 долярів. Після ухвалення видатків на допомогу закордонові в Сенаті треба буде на окремій спільній конференції узгіднити суми, ухвалені Сенатом і Палатою Репрезентантів, і аж тоді цей законопроєкт відішлють до підпису Президентові. Сенат більшістю 50-ох до 38-ох голосів відкинув також внесок сенатора Стайлеса Бріджеса про припинення допомоги Югославії, яка тепер знову є в приязних стосунках із Москвою. В цій справі Сенат прийняв внесок сенатора Джозефа С. О. Магоні, що Президент повинен виправдатися перед Конґресом, чому ЗДА і надалі даватимуть допомогу країні Тіта. Президент мусітиме в письмовому звіті до Конґресу подати, що Югославія не належить до тих комуністичних країн, які належать до комуністичної змови для опанування світу. За внеском сенатора Магоні голосували 52 сенатори, проти нього було 36. Голосування не відбувалося по партійній лінії, бо багато республіканців голосували за припинення допомоги Югославії. Демократичні сенатори гукали до республіканців: „То ви не довіряєте своєму власному Президентові?" Сенат відкинув також внесок про те, щоб обмежити до ЗДА привіз рільничих продуктів із чужих країн. Цей внесок відкинено більшістю 47-ох до 45-ох голосів. Згідно з цим внеском Президент мав би право визначати квоту на привіз тих рільничих продуктів, надмір яких є в ЗДА.

Нова зброя „зреволюціонізує війну, ведену підводними човнами"

Вашингтон. — Секретар фльоти Чарлз С. Томас заявив на Сенатській Слідчій Підкомісії, що американська фльота має нову секретну зброю, яка „зреволюціонізує війну, ведену підводними човнами". Томас не подав ближчих відомостей про цю нову зброю, а тільки сказав, що вона вже готова. Неофіційні обсерватори думають, що це має бути така атомова зброя, з поміччю якої можна атакувати ворожі підводні човни під водою. Секретар фльоти говорив про це в Сенаті під час переслухання в справі переваги Совєтів у підводних човнах. Сенатор Стюарт Саймінґтон твердив, що американська фльота легковажить загрозу, що її представляють совєтські підводні човни. Але Томас це заперечив і заявив, що фльота старається збудувати якнайбільше атомових підводних човнів. Американська фльота, сказав Томас, далеко сильніша, як загально про це думають. Її літаконосці можуть завезти водневі бомби майже в усі пункти світу.

„Кремлівські провідники — це ватажки бандитів, які хочуть знищити світ"

Вашингтон. — Голова Сенат. Респ. Політичної Комісії сенатор Стайлес Бріджес, промовляючи в Сенаті під час дискусії про допомогу закордонові, заявив, що „немає жадної познаки, що російські комуністи змінили свою головну ціль зробити весь світ тоталітарним та комуністичним". Сенатор Бріджес сказав: „Ми не сміємо толерувати постійних змагань Москви накинути комунізм іншим державам і народам, які цього не хочуть". Сенатор Бріджес остерігав проти „нової зміни" в Кремлі, бо тамошні „провідники-диктатори залишилися ватажками бандитів, які намагаються поширити революційну змову, щоб знищити не тільки ворожі собі держави, але й всі моральні вартості, релігію, волю і все те, що нам дороге". Зворот до Леніна, на думку сенатора Бріджеса, — є потвердженням войовничої ленінської догми, скерованої на те, щоб стоталітаризувати і скомунізувати весь вільний світ". Бріджес пригадав, як то в 1930-их роках совєтські диктатори закликали творити „спільні народні фронти", але пізніше забули про них і понищили соціялістів у тих державах, які захопили після другої світової війни.

В АМЕРИЦІ

● **У Мехіканській затоці** на віддалі 40 миль від узбережжя Луізіяни знайдено нафдові джерела. З відомих досі це є найдалі висунені в море нафтові поля.

● **11-місячний хлопчик** Ллойд Ля Ґарра з Елизабет, Н. Дж., хворіє на левкомію. Лікарі хотіли зробити йому трансфузію крови, але батьки проти цього запротестували, бо, згідно з їх вірою (вони належать до секти Свідки Єгови) Біблія не дозволяє переводити трансфузію крови.

● **В ляборторії Електричної** Корпорації Вестінґгавз вдалося випродукувати новий металевий стоп „нівко", який витримує температуру до 1,200 ступнів. Цей стоп складається з ніклю, кобальту і домішок п'ятьох інших елементів.

● **Парляментарна комісія** в Канаді рекомендує урядові скасувати кару смерти через повішення, але затримати й на далі смертну кару.

● **Заворушення в Перу** тривають, але після проголошення тимчасового стану вони дещо злагідніли. Під час вуличних демонстрацій, що відбулися в тій країні, поранено 35 осіб і спалено 13 автобусів.

● **Бувший шеф штабу** летунства генерал Карл А. Спац заявив, що далекосяжні бомбовики конче потрібні в летунстві, але літаконосці втратили своє значення, бо їх легко може нищити ворог під час війни.

● **Сім рабінів** відлетіли з Ню Йорку до СССР, щоб вияснити умовини, в яких особи мойсейового віровизнання можуть виконувати релігійну практику під комуністичним режимом.

● **Команда поліції** в Ню Йорку дозволила поліцистам під час денної служби носити сорочки з короткими рукавами. Денна служба поліцистів триває від год. 8-ої ранку до год. 4-ої по полудні.

● **Сенат** закінчив працю над законопроєктом, згідно з яким ЗДА мають заплатити Ватиканській державі 964,195.35 доляра за шкоду, спричинену американською бомбою, скиненою в 1944 році на територію Ватикану коло Кастель Ґандольфо.

● **Віцепрезидент** Ричард М. Ніксон під час своєї подорожі до Манілі на Філіппінах відвідає також нову республіку Південного В'єтнаму. Ніксон поїде на схід разом із своєю дружиною.

ПЕРШИЙ ВИСТУП ПРЕЗИДЕНТА ПІСЛЯ ОПЕРАЦІЇ

Президент Айзенгавер із своєю дружиною у вікні шпиталю ім. Волтера Ріда у Вашинґтоні дякує за передавані йому зібраними перед шпиталем привітання.

Айзенгавер підтримує Вилсона в справі збройних сил ЗДА

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер прийняв на півгодинній конференції секретаря оборони Чарлза Е. Вилсона в шпиталі „Волтера Ріда" і рекомендував йому здати звіт в Сенаті про стан збройних сил цієї країни. Президент підтримує Вилсона в справі збройних сил ЗДА, і Вилсон буде в Сенаті захищати оборонну програму уряду. Демократичні сенатори критикують оборонну програму уряду, заявляючи, що видатки на летунство є замалі і що Совєти можуть випередити ЗДА в цій ділянці. Пресовий секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті заявив після конференції Айзенгавера з Вилсоном, що Президент має повне довір'я до Вилсона і вповні підтримує його оборонну програму. Та проте спільна конференція сенаторів і конґресменів ухвалила збільшити видатки на розбудову летунства на суму 900,050.000 долярів понад ту суму, якої домагався уряд. Вилсон захищатиме свою оборонну програму на Сенатській Підкомісії для Справ Летунства, головою якої є сенатор Стюарт Саймінґтон. На цій підкомісії зізнавав секретар летунства Доналд А. Кворлес, який заявив, що шеф штабу летунства генерал Натан Ф. Твайнінґ плянує до 1960 року збільшити число „крил" важких бомбовиків із 11-х до 17-х. І тому видатки на летунство виноситимуть в фінансовому році, що починається 1-го липня 1957 року, суму 23,600.000.000 долярів. Цього року, який починається 1-го липня 1956 р., вони виносять 16,459.000.000 долярів.

Багато соток мільйонів людей згине внаслідок великої атомової атаки

Вашинґтон. — Державна Друкарня опублікувала звідомлення із сесії однієї з сенатських підкомісій із секретними зізнаннями ген. Джеймса М. Ґейвіна в справі наслідків атомової атаки на більшу скалю. Ген. Ґейвін заявив під час довірочних переслухань в підкомісії, що у випадку великої атомової атаки на Совєтський Союз згинуть сотки мільйонів людей. Якщо вітер в той час матиме південно-східній напрямок, то смертельне діяння атомової радіяції знищить сотки мільйонів людей, почавши від Совєтського Союзу аж по Японію і навіть по Філіппіни. Якщо ж вітер віятиме в протилежному напрямку, то така доля постигне всю Західню Европу. Ген. Ґейвін, складаючи таку заяву, підтвердив, що свої оцінки про можливу смерть соток мільйонів людей він ужив на підставі проведених відповідними установами студій і що ця оцінка суперечить опінії одного з американських журналів, що у випадку скинення на ЗДА 110 атомових бомб в інтервалах щодесять мінут згине коло 70 мільйонів людей. Командування армії і деяких департаментів секретаріяту оборони ЗДА пробувало припинити розповсюдження опублікованого Державною Друкарнею звідомлення про зізнання ген. Ґейвіна, але цей захід виявився спізненим, бо ця урядова публікація вже розіслана і вона дісталася в руки журналістів. Деякі з офіційних чинників побоюються, що оголошення цих зізнань може мати некорисний вплив в союзних до ЗДА і в невтральних країнах. Представник секретаря оборони адмірал Дейвіс заявив, що опубліковано ці зізнання за офіційним дозволом, бо подані в них інформації про наслідки радіоактивности є загальновідомою справою.

Фолсом домагається зміни закону про контролю харчів

Вашинґтон. — Секретар здоров'я, виховання і добродійности Маріон Б. Фолсом промовляючи на прийнятті влаштованому з приводу 50-річчя проголошення першого федерального закону про контролю харчів, заявив, що досі не вдалося федеральному урядові предложити законопроєкт про потрібні зміни в цьому законі. Фолсом сказав, що це є „одним із наших модерних парадоксів, що промисловий і науковий поступ створюють нові проблеми в ділянках здоров'я, виховання і добродійности". А тим часом треба змінити давній закон про контролю харчів і ліків, бо Крайова Дослідча Рада ствердила, що до харчів додають коло 500 різних хемікалій, з яких коло 150 ще не досліджені, чи не є вони шкідливі для людського здоров'я.

Перша українка здобула посольський мандат в Саскачевані

Реджайна, Саскачеван, Канада. — Під час виборів до провінційної леґіслятури в Саскачевані перша, українка Марія Беттен (дівоче прізвище Фодчук) здобула посольський мандат в виборчій окрузі Гамболдт. Вона перемогла бувшого провінційного секретаря Дж. В. Бертона та Дожозефа Товберґера, які проти неї кандидували. Здобули також посольські мандати Т. Ю. Кузяк, Б. Л. Корчинський та В. І. Березовський.

● **Ерик Мольнар,** комуно-мадярський міністер справедливости, заявив, що від 1953 року до цього часу випущено з мадярських в'язниць 22.000 в'язнів. Він призвав, що до 1953 року мадярські суди наробили „багато помилок".

У ПОЗНАНІ ВІДБУЛИСЬ КРИВАВІ ДЕМОНСТРАЦІЇ ПРОТИ МОСКВИ І РЕЖИМУ

Демонстранти домагалися хліба й палили комуністичні прапори. — Танки і кулемети привернули спокій

Варшава. — У четвер 28 червня вибухли в Познані криваві заворушення. Вони розпочались від страйку на фабриці льокомотив „ім. Сталіна". Робітники, відмовившись працювати нібито з економічних причин, вийшли на вулицю, після чого негайно до них прилучились інші робітники і міські працівники. Всі крамниці зачинились, трамваї стали, бо покинула їх обслуга. Появились польські національні прапори й транспаренти: — „Хочемо хліба". Юрба заатакувала центральну домівку Польської з'єдиненої робітничої партії (насправді - комуністичної) та підпалила в'язницю. Здирано й палено комуністичні прапори. Танки привернули спокій. Говориться про десятки вбитих. Чужинці, які подали перші вістки про ті заворушення, чули стрілянину із скорострілів і бачили багато танків, що їхали в сторону середмістя. У Познані відбувалися якраз „Познанські Торги", щорічний міжнародний ярмарок, тому було там багато чужинців. Через те й можна сподіватися, що перші загальні й недокладні вісті будуть доповнені й уточнені. Польський уряд потвердив відомості про вуличні заворушення в Познані. Появився офіційний комунікат ПАП-а (Польська Агенція Публіцистична, на місце передвоєнної Польської Агенції Телеграфічної), в якому всю вину складається на „закордонних імперіялістичних агентів", які, мовляв, вже давно „провокували" нарід до протидержавних виступів. Те, що ці події скоїлись саме у Познані, польські комуністи пояснюють власне перебуванням у Познані у зв'язку з тамошнім міжнародним ярмарком численних чужинців. Офіційний комунікат заповідає „найстрогіші кари" для винуватців. Закордонна преса порівнює теперішній спонтанний вибух у Познані з заворушеннями в Східній Німеччині 16-17 червня 1953. Тоді теж почалося від страйку в одній східньо-берлінській фабриці і від походу демонстрантів по Сталінській Алеї у Східньому Берліні, — але тодішні німецькі заворушення перекинулись були на всю Східню Німеччину і так само були криваво здавлені совєтськими танками. Закордонні чинники ждуть подрібних інформацій, чи в здавлюванні теперішніх заворушень у Познані брали участь лише польські комуністи, чи також совєтські війська, стаціоновані в Західній Польщі. Закордонна преса звертає увагу, що ще рік тому трудно було уявити собі вибух в Польщі одвертого бунту: люди стали відважніші. Загально ніхто навіть не піддає в сумнів, що заворушення в Польщі не мали за дійсну підставу суто-економічні умовини робітничої верстви, а загальну ненависть до комуністичного режиму. Один німецький купець, який вернувся з Познаня до Берліну, оповідав, що демонстранти кричали — „геть з Росією". На залізничій стації з усіх льокомотив залунали пронизливі свистки. Скрізь робітники всіх категорій і звичайні прохожі приєднювались до демонстрантів. Поліцаянти на вулиці спершу не втручувались і старалися тільки охоронювати автомобілі чужинецьких відвідувачів Познанського ярмарку. Один англієць, що прибув із Познаня до Західнього Берліну, заявив, що він „щасливий, що вирвався відтіль". Коли він від'їздив, то бачив поперерізувані телеграфічні дроти і поперевертані стовпи. Всі наспілі перші відомості стверджували „піднеслий і радше веселий настрій" у познанців, не зважаючи на жертви в людях від військових репресій.

Ген. Твайнінґ відвідав Сталінград

Москва. Ген. Твайнінґ, секретар англійського летунства, шеф штабу французького летунства і командуючий генерал летунства Туреччини — відбули в четвер 28 червня ц. р. летунську прогулянку з Москви до Сталінґраду і назад. У Сталінграді вони оглянули бойовище, на якому заломився був наступ німецьких армій на схід, зокрема вийшли були на т. зв. Мамаївський шпиль, де до переможного висліду битви вдержалась совєтська бойова позиція. Їм показали будинок, в якому поміщався штаб розбитої потім 6-ої німецької армії маршала Паулюса: на фронтоні того будинку большевики вмурували відповідну пропам'ятну таблицю. Хід битви під Сталінградом пояснювали чужинецьким відвідувачам високі совєтські старшини, безпосередні учасники тієї битви. Ген. Твайнінґа й інших названих високих старшин західніх летунських збройних сил приймали генерал Михаїл Малінін і маршал летунства Сергій Руденко. Генерал Твайнінґ виголосив коротку промову чемностевого характеру. У звідомленнях про ту подорож говориться про кирисне враження, що його віднесли чужинецькі відвідувачі з постави, яку вони зауважили у місцевих мешканців міста: скрізь, де з'являлись чужинецькі генерали, москалі з Сталінграду приставали, з найбільшим здивуванням придивлялись їм та усміхались до них.

Чу Ен-лай пропонує китайським націоналістам переговори

Гонґ Конґ. — Комуно-китайський прем'єр і міністер закордонних справ Чу Ен-лай виголосив у „народному конґресі" (парляменті) в Пейпінґу промову, в якій запропонував китайським комуністам з Формози прибути до Пейпінґу, чи куди вони захотіли б, на переговори в справі „мирного визволення Тайвану (Формози)". Чу Ен-лай не назвав Чіянґ Кай-шека, лише говорив про націонал - китайський Куомінтанґ, не лаючись при тому, як це завжди робив до цього часу, а — навпаки — згадавши „спільноту зброї" китайських комуністів і націоналістів в боротьбі проти японської окупації. Комуно - китайський прем'єр твердив, що відколи Пейпінґ ствердив можливість „визволення Пейпінґу мирним способом, а не війною", то нібито щораз більше китайських націоналістів „прагне згоди". Він підкреслив, що військові й цивільні мешканці Формози можуть свобідно прибувати на китайський суходіл або для відвідин своїх кревних або для перевірення теперішніх умовин життя в комуністичному Китаї. Водночас, під адресою Англії й Америки, він заявив бажання „співіснування" та зокрема щодо американців заявив, що не вважаючи на справу Формози він уважає за можливе зберігати „нормальні взаємини". Він висловив переконання, що ЗДА швидко визнають комуністичний режим в Китаї. — Тому, що в заяві Чу Ен-лая не говориться нічого про будь-яку компромісову концепцію полагодження справи Формози, а тільки про його „визволення", себто приєднання до комуністичного Китаю, отже про фактичну капітуляцію націонал-китайського уряду Чіянґ Кай-шека на Формозі, загально вважається, що та „миролюбна оферта" не має ніяких шансів успіху та згори була обрахована тільки на пропаґандивний ефект серед інших азійських народів і серед китайських поселенців в різних країнах.

Шепілов відвідав Ливан і Грецію

Атени. — Совєтський міністер закордонних справ Димітрій Шепілов відвідав в четвер 28 червня столицю Греції, прибувши літаком з Ливану. На атенському летовищі Шепілов говорив про „поглиблення культурних і економічних взаємин". У нараді грецького міністра закордонних справ Еванґелоса Аверона з Шепіловим заторкнено справу повороту до Греції коло 300 грецьких старшин і 2.700 „закладників", що їх схопили були і вивезли до Совєтського Союзу комуністи з часів громадянської війни у Греції. До цього часу Совєти вперто заперечували, наче б в СССР були якісь грецькі громадяни „проти їх волі". Була мова теж про яких 50.000 греків виселених до Казахстану Шепілов з свого боку говорив про „п'ять принципів співіснування", сформульованих ще китайськими комуністами й індійцями. У цих грецько-совєтських розмовах не було мови про Кипр. Часописні коментатори пояснюють мовчанку Шепілова в справі Кипру небажанням настороживати проти СССР Англії та ще більше — Туреччини. Також у Сирії і Ливані, що їх відвідав був Шепілов, він нічого не говорив про солідарність СССР з арабськими державами проти Ізраїлю, що дуже розчарувало арабів.

В Перу відбулися масові ув'язнення політичних противників режиму

Ліма. — В четвер 28 червня перувіянська поліція провела по всій країні масові ув'язнення. Арештовано і відставлено до в'язниць понад 100 осіб — провідників партії „Апріста" (Аліянса Популяр Революсіонарія Американа), професійно-спілчанських діячів і студентів. Представники всіх цих груп опублікували заяву, в якій заперечують будь-яку участь ув'язнених провідних діячів в заворушеннях і демонстраціях, що відбулися останніми днями в Лімі та в інших містах Перу. В заяві стверджено, що ці заворушення були спровоковані, щоб дати притоку до переслідування політичної опозиції. Партія Апріста є найсильнішою політичною організацією в Перу, не зважаючи на те, що її існування заборонив ще в 1948 році колишній президент Хозе Люїс Бустаменте і що вона з того часу діє конспіративно. До цієї організації ставляться дуже ворожо офіцери армії і фльоти, що їх очолює теперішній президент Перу ген. Мануель Одрія. Вони обвинувачують цю партію в багатьох терористичних актах й атентатах. В останніх виборах партія Апріста брала участь під назвою „Народна Партія". Між ув'язненими діячами Апрісти є теж редактори партійного органу „Імпакто" й коло 40 студентів, які здебільша всі є прихильниками згаданої партії.

У Туреччині обмежено свободу зборів і слова

Анкара. — Турецький парлямент перевів в минулу середу 27 червня на внесок уряду закон про обмеження скількости зборів політичних партій до трьох у році, і то виключно лише для власників партійного білету, і про заборону відбувати політичні збори в шеститижневому періоді перед виборами. На кожні партійно-політичні збори треба дістати дозвіл впродовж 48 годин перед зборами. Заборонено теж відбувати вуличні політичні маніфестації і виголошувати публічно промови „пропаґандивного характеру", при чому поліція дістала дозвіл стріляти до кожного вуличного скупчення людей, які не розійдуться на її заклик. Той закон перейшов 281 голосом проти двох, при чому 65 послів опозиції вийшло зі залі на знак протесту. Опозиційні посли добачують у новому законі великі можливості для зловживання урядовими чинниками. Уряд, мовляв, може з покликанням на закон заборонити кожні політичні збори на 5 хвилин перед їх початком, а обмеження участи в партійно-політичних зборах виключно до членів партії виключає приявність представників позапартійної преси. Уряд пояснював конечність того закону — небезпекою анархії, яку завели б опозиційні партії лівиці і правиці, коли б вони дійшли до влади.

В СВІТІ

● **Іван Назаренко,** дотеперішній секретар Комуністичної партії УСРР, відійшов внаслідок „дуже поганого стану здоров'я" а на його місці призначено якогось С. В. Червоненка — повідомляє московське радіо. Новий секретар — пояснює московське радіо — матиме за своє головне завдання припильнувати за переведенням цьоґорічних жнив на Україні.

● **Уперше в історії** католицької Ірляндії лордом-майором її столиці Дубліну став жид, радний Роберт Бріско. У третьому голосуванні він дістав 19 голосів проти 15, які впали на його опонента. У своїй промові після виборчої перемоги новий посадник Дубліну, в якому 90% мешканців є католики, підкреслив расово-релігійну толеранцію, як найяскравіший доказ демократизму Ірляндської республіки.

● **У Західній Німеччині** останнім часом занотовано досить багато конфліктів між цивільними німецькими органами влади та окремими німцями і американськими вояками. Американський амбасадор д-р Джеймс Конант запевнив західньо-німецького міністра зовнішніх справ д-ра Гайнріха фон Брентано, що цивільні й військові американські чинники вжиють усіх заходів, щоб таких конфліктів було якнайменше.

● **„Брітіш Мотор Корпорейшен",** найбільша англійська фабрика автомобілів, що продукує відомі типи „Остін" і „Морріс", заповіла, що з теперішніх 55,000 робітників звільнить 6,000. Продаж нових автомобілів в Англії значно підупав внаслідок збільшення податку від купівлі — продажу, утруднення кредиту і підвищення відсотків на банковий кредит. Уряд вжив цих заходів у боротьбі проти небезпеки інфляції. Промисл і робітничі юнії обвинувачують уряд, що цими заходами він спричиняє деконьюнктуру та викликає безробіття.

● **Американський амбасадор** в Японії, Джан Аллісон, заявив у публічній промові, що теперішня американська летунсько-морська база в Японії, Окінава буде передана Японії і американці залишать її, як тільки зменшиться напруження на Далекому Сході. Японці нарікають, що Америка замало платить за користування теренами і спорудами в Окінаві. Американські чинники признають, що цю справу треба поладнати так, щоб не давати жиру злобній комуністичній пропаґанді в Японії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАША ЄДИНА НАДІЯ

Могло б здаватись, що проблема визволення поневолених Москвою народів у теперішній співіснувальній атмосфері щонайменше сходить на якийсь там задній плян, якщо взагалі не втрачає своєї актуальности. Світ говорить про „зміни" в Совєтському Союзі і, маючи на увазі незбагнені ще страхіття евентуальної атомової війни, хапається за цю сфабриковану в Москві концепцію „співіснування" і, здавалося б, готов уже пожертвувати для неї своїми найкращими традиціями та найвищими ідеалами, вважаючи, що має до вибору: або співіснувати з большевицьким чортом, або взагалі не існувати. Тим часом справа далеко не така безнадійна, як це могло б виглядати. Вільний світ не тільки має, але й знає спосіб, як можна розправитись з большевизмом без риску атомової війни. Цей єдиний спосіб і єдина надія для вільного світу, це — здобути для вільного світу поневолені Москвою народи.

До такого переконання прийшов Дейвід Лоренс, редактор відомого журналу „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт", у своїй редакційній статті, вміщеній у виданні цього журналу на 29-го червня. Міркування цього, одного з найкращих знавців міжнародної політичної констеляції прості й логічні. Вільний світ ніколи не розпочне війни, зокрема не почне атомової війни. Про це знають володарі в Кремлі, і це дає їм величезну перевагу — визначити день і місце того оспіваного в їхньому гимні „останнього і рішального бою". Вже сама свідомість цього може бути катастрофальною для західньої політики. Кожний бо розуміє, що коли тільки Кремлеві залишається рішення щодо часу і місця остаточної розправи, то кожній меншій країні найпрактичніше „триматися осторонь" того конфлікту, щоб захоронити себе бодай від небезпеки першого й несподіваного удару. В результаті, совєтський шантаж, з одного боку, і совєтські підступні концепції „співіснування" та „невтральности" з другого потрапляють на щораз більше податливий ґрунт.

Виникає ще інша проблема. Кремль знає величезний потенціял Америки в продукції атомової зброї. Тепер Америка видвигнула концепцію „масової відплати" на випадок совєтського атомового нападу. Не маючи виглядів на дорівняння американській атомовій силі, большевики можуть цілком „щиро" вести акцію проти застосування атомової зброї, і наперед можуть бути певні, що Америка її не використає, якщо вони самі не почнуть нею воювати. Тим часом, кожного року величезні американські ресурси йдуть саме на розвиток і продукцію цієї зброї, з повними і нежитими складами якої вільний світ може програти війну. Корея — промовистий приклад до цього.

Який же вихід з такої ситуації, яка надія? Лоренс з'ясовує її цілком виразно, пишучи: „Коли ж ми вповні зрозуміємо імплікації невикористання атомової зброї, тоді американський нарід зможе краще збагнути ту важку загрозу, перед якою стоять усі демократії. Ми мусимо здобути для прапора волі народи Совєтського Союзу та їх численні поневолені національності. Вони єдині можуть врятувати нас. Це — наш одинокий шанс".

Очевидно, що ми, американські українці, з нашого боку повинні докласти всіх зусиль, щоб цю свідомість поширити і надати їй ще переконливішої сили. Арґументів на це є дуже багато, і сьогодні ми вже маємо силу доказів, що до нашого голосу прислухаються. Що більше, ми можемо допомогти подвійно, бо, з одного боку, можемо поширювати свідомість цієї „останньої надії", а з другого можемо й допомогти здійснювати самі цю надію. На цю тему висловив багато цікавих думок нюйоркський губернатор і один з кандидатів на демократичну номінацію на президентську кандидатуру, Аверелл Гарриман, виступаючи попереднього тижня на зібранні редакторів американських чужомовних газет. Ще задовго перед усіми теперішніми засобами американської інформації в світі, задовго перед „Голосом Америки", „Радіом Визволення", „Радіом Вільна Европа" і т. п., американська чужомовна преса — твердив губернатор Гарриман — „виконувала завдання розбудованого і спеціяльно поінформованого тіла американських громадян, передаючи вістки демократії численним народам закордоном". Чужомовна американська преса відносно найбільш поширена, якщо брати до уваги тираж цієї преси і загальну кількість її потенціяльних читачів. Ця чужомовна американська преса — говорив губ. Гарриман — може відіграти рішальну ролю в приспішенні того дня, коли „поневолені народи зможуть втішатись благословенням волі і незалежности".

Це стосується не тільки до чужинної преси, але й до її читачів та взагалі до національних груп. Вони бо своєю поставою і своєю активністю можуть спричинитись до здійснення тієї єдиної надії вільного світу — визволення поневолених народів.

ГЕН. Н. Т. ТВАЙНІНҐ В МОСКВІ

Говорячи про подорож делеґації американського летунства до Москви, американська преса твердить, що всі без вийнятку її члени, сім генералів і три полковники, були відразу насторожені проти тієї подорожі і поїхали туди дуже неохоче, скоряючись тільки перед рішенням Президента, що його він прийняв після детального і всебічного обміркування — разом із керівниками державного департаменту та Пентаґону — всіх політичних і військових арґументів „за" і „проти" такого експерименту.

„Проти" цієї подорожі був передусім арґумент, що вона може набрати посмаку політичної події, а високих старшин американських збройних сил не можна ніяк наражати на закид, що вони відіграють будь-яку активну ролю в суто політичній грі західнього і східнього світів. Американські генерали й полковники летунства нерадо їхали до Москви, побоюючись, що без уваги на те, що вони оповідатимуть після свого повороту до ЗДА, американська публічна опінія поставиться до них неприязно. Політичним арґументом проти такої подорожі була стара правда, що візити військовиків можуть відбуватись лише після повного замирення політиків. А що про замирення з большевиками не може бути мови, то нема чого й їхати до Москви американським генералам, — казали скептики. Військовим же арґументом було переконання, що большевики все одно нічого вартісного і для американців позитивного не покажуть, — не покажуть нічого такого, чого б керівники американського летунства вже не знали чи то з минулих публічних совєтських летунських показів, чи на основі власних довірочних інформацій. Нащо ж давати поживу совєтській пропаґанді, яка в сотнях тисяч примірників поширюватиме — особливо серед азійських і африканських народів — світлини американських генералів поруч із усміхненими фізіономіями колективних диктаторів, на доказ, що вже й із американцями почалося „братання". Неприємною для американського уряду була також думка, що цією візитою він приймає на себе моральне зобов'язання запросити до ЗДА совєтських старшин.

Зате „за" подорож до Москви промовляли два переважливі арґументи: Поперше, американсько-совєтське суперництво у розвитку й розбудові воєнного летунства стало головною проблемою не тільки нового стратеґічного плянування, але й всієї оборони З'єдинених Держав. Західні фахівці грубо помилились у розцінюванні практичних можливостей СССР в ділянці летунського зброєння: вони недоцінили совєтських наукових і технічних осягів. Тому раптовий могутній розріст совєтського летунства заскочив західні військові, а ще більше політичні, чинники. Гостро актуальною стала потреба, ба необхідність мати дійсно правдиві інформації про стан совєтського летунства, не так щодо його кількости, як щодо якости, про розвоєві напрямні і тенденції. Офіційне запрошення керівників американського летунства до Москви з виразною обіцянкою показати їм деякі фабрики та летовища і продемонструвати вишкільні методи давало надію, що високі американські фахівці таки зможуть з такої візити винести деякі позитивні відомості, зможуть виробити собі власний погляд, опертий на тому, що вони бачили, що чули в розмовах з совєтськими військовиками і про що могли догадатись. Другим арґументом, який заважив на рішенні прийняти совєтське запрошення, був факт, що таке запрошення вислано також кільком іншим державам, і що поїхати до Москви рішило командування англійського воєнного летунства, найкращого й найсильнішого у світі поруч з американським. Відмовна відповідь Америки була б в таких обставинах атутом для совєтської пропаґанди, що ЗДА, мовляв, не хочуть „згоди" та „контактів" і що вони свідомо йдуть до нової холодної війни. Насправді ж, американська закордонна політика вважає що в теперішній міжнародній ситуації, зокрема в ситуації, що створилася в самому Совєтському Союзі, треба бути дуже обережною з актами, які могли б стягнути большевицьке обвинувачення у „загострюванні напруження".

Тому Президент рішив прийняти совєтське запрошення (формально від головного команданта совєтських збройних сил маршала Соколовського і команданта совєтського летунства маршала Жиґарьова) та вислати до Москви таку екіпу з десяти найкращих фахівців, які вміли б дивитися й слухати і які знали б ціну пропаґандивним фразам та потьомкінським атрапам.

Не можна було придумати на голову такої делеґації кращого кандидата, як особа генерала Натана Ф. Твайнінґа. Народжений 58 років тому в Монро, у стейті Вісконсін, Натан Ф. Твайнінґ вступив добровільно до Крайової Ґвардії і як 18-річний капраль служив над кордонами Мехіко. Після того його прийняли до Військової Академії у Вест Пойнті, а по її закінченні, як лейтенант, в 20-х рр. він перейшов із піхоти до летунства. У другій світовій війні, як командант 13-го летунського з'єднання, примушений був штормом осісти на розбурханих водах Тихого океану, і разом із 14 іншими летунами провів шість днів і п'ять ночей, вчепившись за рештки літака, поки не врятував усіх розвідчий бомбардувальник. У 1944 році він, як командант летунства в Італії, керував м. ін. летунськими рейдами проти нафтових копалень в Плоешті, в Румунії. У 1945 р. був знову на Далекому Сході. Після війни ген. Твайнінґ був шефом Команди оборони на Алясці, після чого покликано його до Вашинґтону на заступника шефа штабу летунства, а 30 червня 1953 року призначено командантом всього американського летунства на місце померлого ген. Гойта Ванденберґа. Він дав себе пізнати, як знаменитий вояк, летун, адміністратор, стратег і знавець авіяційно-продукційної техніки. Як колишній піхотинець, розуміє значення наземних військ також в атомовій добі, і тому злагіднює суперечки між представниками різних родів збройних сил. В Сенатській військовій комісії він признав чисельну перевагу совєтського летунства над американським, але твердив про вищість американського летунства щодо якости машин, кращого їх вивінування, озброєння та кращого летунського кадру.

Ген. Н. Ф. Твайнінґ заявив перед виїздом до СССР, що не виключає, що, крім детального звідомлення, яке складе про досвід летунської делеґації в СССР Президентові і шефам об'єднаних штабів, він оповість про свою подорож також американському народові, щоб авторитетно з'ясувати йому стан теперішнього совєтського летунства. В усякому разі, американський нарід має повне довір'я до цього генерала, як одного з тих, що в першому ряді стоять на сторожі безпеки цієї країни.

Євген Онацький

ГОЛОСИ ПЕРЕСТОРОГИ

Останніми часами все частіше чути голоси перестороги щодо комуністичної інфільтрації в країнах Латинської Америки, а зокрема Арґентини і Бразилії. В Бразилії, наприклад, де комуністичну партію заборонено ще 1948 р., насправді вона діє майже вільно, бо „слова це — одне, а діла — друге". В Бразилії виходить 40 комуністичних часописів, і комуністична партія нараховує понад 40.000 активних членів, не рахуючи симпатиків та поплентачів. В самому лише Сан Павльо комуністи контролюють робітничі синдикати з 200.000 членства. Комуністичні провідники виступають дедалі відвертіше, і деякі з них недавно вернулися з Москви з новими інструкціями. Одною з жертв їх постійних нападів зробився тепер кардинал Баррос Камара, архиєпископ ріо-де-жанейрський, великий, між іншим, приятель українців, яких католицькою Церквою і духовенством офіційно опікується.

Одночасно провадиться також дуже енерґійна пропаґанда за відновлення дипломатичних зносин Бразилії з СССР. Едмундо Барбоза де Сільва, високий представник міністерства закордонних справ Бразилії, заявив журналістам, що „трудно передбачити, чи СССР і Бразилія відновлять свої дипломатичні зв'язки", але в усякому разі „все існує можливість торговельних зносин, хоча, розуміється, і в не великих розмірах". Покищо Бразилія торгує тільки з двома московськими сателітами — Польщею й Чехословаччиною. Від 10 травня провадяться переговори між Бразилією й Східньою Німеччиною, але вони „зустрічають значні труднощі". Проте, труднощі ці не ідеологічного і не політичного характеру, а чисто фінансового.

З другого боку, Фернандес Ларраін, чілійський сенатор, повернувшись до Чіле після короткого побуту в Арґентині, в інтерв'ю теж уважав за потрібне попередити демократичний світ, що в Арґентині комунізм представляє значну силу і просякає всі суспільні сектори. Комуністична партія в Арґентині, сказав сенатор Ларраін, має 106.000 зареєстрованих членів, не рахуючи 57.000 юнаків та величезних мас комунофілів, що гуртуються в різних організаціях, які підтримують комуністів. Комуністична партія в Арґентині має дуже добре зорганізований пропаґандивний апарат, і комуністична преса розходиться в кількості 1,200.000 примірників місячно. Крім цілої сітки прокомуністичних організацій, що назовні не висуваються з комуністичними назвами, має партія й 16 власних організацій, включно з Центральним Комітетом. Також всі інтернаціональні організації світового комунізму, мають в Арґентині свої активні відділи, на чолі яких стоять спритні люди. Протягом кількох днів, що сенатор Ларраін пробув в Арґентині, він зауважив щонайменше сім важливих комуністичних маніфестацій а з-поміж них особливо „З'їзд арґентинських робітниць" у Розаріо, які, на думку Ларраїна, творять сильний рух для просякання в арґентинські хліборобські середовища. Відзначив він також спеціяльно діяльність Інституту Культурних Арґентино-Совєтських Зносин, що має десять відділів на провінції і контролює туристичний рух до СССР та московських сателітних держав. Він, крім постійних конференцій, на які запрошує цвіт арґентинської інтеліґенції і на яких провадиться цілком явна пропаґанда „осягів" московського комунізму, влаштовує також концерти совєтських артистів, які здобувають симпатії своїми визначними талантами. Цікаво відзначити, що, крім звичайних концертів, включених в загальний плян чужинецьких виступів, цей Інститут, разом із посольством СССР, влаштував спеціяльний концерт совєтського скрипаля Когана в опері „Кольон" в самий день 25 травня, що його вся Арґентина святкує як своє найбільше свято — свято Незалежности. Концерт Когана було влаштовано — „на вшанування національних почувань арґентинського народу". Нема засобів, яких не вживав би московський комунізм для своєї інфільтрації, починаючи від найгрубшої демагогії і кінчаючи тонкою дипломатією.

До маккіявелістичних засобів цієї інфільтрації належить також сам поділ арґентинських комуністів, що в одній частині залишилися були під офіційною комуністичною маркою, а в другій, значній частині одягли були, за Перона, машкару перонізму. Ця друга частина тепер, як і передше, діє за комуністичними інструкціями, роблячи саботажі та намагаючись викликати розрухи і неспокій.

Цей розподіл ролей потрібний комуністичній партії, щоб втриматися на поверхні леґального політичного життя і осягнути приписану з Москви співпрацю з лівішими колами леґального арґентинського суспільства. Тому, треба признати, виступи офіційних комуністів завжди тримаються законних рамок, щоб уникнути урядових репресій. І, наприклад, „Знання", комуністичний орган в українській мові, від самого революційного протипероністичного перевороту, ні словом не згадує про якісь політичні події в Арґентині, нібито друкується десь у Москві... чи в Києві. Переповнений передруками з київських та московських часописів, обмежується він лише пропаґандою вищости культури й українолюбности „старшого брата". Між іншим, він ще й досі ані словом не згадав про розвінчування Сталіна, що розпочалося в СССР після XX комуністичного з'їзду. Ще не наважується...

Проте, маккіявелістичні методи московського комунізму, здається, знаходять у теперішньому арґентинському уряді належне зрозуміння. І хоч Арґентина, як і Бразилія, шукаючи виходу з важкого економічного станови-

(Закінчення на стор. 4-ій)

МОЖЛИВОСТІ ДОПОВНЮВАННЯ ВЕТЕРИНАРНИХ КАДРІВ У ЗДА

Дозріла для вищих студій українська молодь інтенсивно використовує всі можливості в цілі піднесення фахового знання та набуття професійного стажу, що їх дають численні американські каледжі, професійні школи та університети. Сьогодні на різних факультетах високих навчальних закладів студіюють численні студенти-українці. Ділянки їхніх заінтересувань: філософічні, технічні, хемічні, медичні, біологічні науки, теологія, право, торгівля та різні інші галузі знання. По успішному закінченні студій — випускників забезпечується працею. В деяких, одначе, випадках закінчення студій, напр., в ділянці права, не завжди ґарантує фахову працю. Проте, багато студентів-українців студіює правничі науки й дисципліни з дипломатії, мріючи про службу в місіях департаменту закордонних справ ЗДА, а більш патріотично виховані беруть під увагу можливості застосування здобутих знань в будучності в українській дипломатичній службі. Такі міркування можливі до здійснення лише у випадку постання власної держави.

Ветеринарна професія належить до тих, які запевнюють працю незалежно від політичних обставин чи країни поселення. Це вільна й завжди потрібна професія. І саме на це хоче звернути увагу українській студіюючій молоді Управа Филаделфійського Відділу Об'єднання Американсько - Українських Ветеринарних Лікарів в Америці (в скороченні ОАУВЛ в Америці), заохочуючи її до студій у ветеринарних школах. Радимо це в свідомості відповідальности за зріст українських ветеринарних кадрів, маючи на увазі, що в Сов. Україні лише невелике число українців має змогу вчитись у здеградованих до провінційних вузів — ветеринарних інститутів. Зате у вільному світі — серед існуючого розпорошення по багатьох континентах і країнах — лише невелике число українських студентів має змогу включитись у ветеринарну професію. І саме до них відноситься наше звернення.

Беручи під увагу можливості праці в вільній Україні після упадку большевизму, а також, зокрема, на терені ЗДА або Канади, бачимо, що обсяг праці ветеринарного лікаря є дуже широкий. Проминув час, коли ветеринарний лікар був „кінським доктором" чи „доктором від худоби". Модерний ветлікар є сьогодні незаступним у провірці продуктів їжі, в годівлі та плеканні звірят, в охороні здоров'я людей; він працює в науковому дослідженні, виготовлюванні фармацевтичних та біологічних препаратів, а також у великій індустрії. Ветлікар сьогодні бере живу участь в економічному житті кожної країни, він є творцем ветеринарної науки й виховує молодь у ветеринарних високих школах. Його зустрінете в зоологічних парках, на фармах хутряних звірят та на перегонових біжнях.

Хоч на території ЗДА є коло 18 тисяч ветлікарів, одначе, ця кількість замала, щоб задовільнити потреби населення. Вправді, 17 ветеринарних шкіл випускають щороку коло 800 ветлікарів, але вони не всилі поповнити нових місць праці, що зростають пропорційно з приростом населення. Лише за останніх 10 років число домашніх собак — улюбленців зросло з 22 до 30 мільйонів. Знавці передбачають, що на протязі 20 років, коли населення ЗДА овягне 225 мільйонів, зросте на 35% запотребування на протеїнові складники їжі. Це значить, що заходить конечність збільшити продуктивність звірят, поліпшити методи їх плекання, опрацювати нові методи запобігання та лікування щораз нових недуг, пізнати ці недуги лише на те, щоб належно задовольнити потреби населення в будучому. Крім цих завдань, ветлікарів потребують також в армії, в державних установах, стейтових урядах, у відділах охорони здоров'я, в індустрії та в виховних інституціях. В модерних часах ветлікарі працюють над досліджуванням атомової енергії в ультрамодерних лябораторіях. Рік тому в ЗДА було вже 40 ветеринарних лікарів при такій праці. Це запотребування треба покрити новими ветеринарними лікарями. Старання в тому напрямі не є вповні успішні; ветеринарних сил все ще замало. Це дає можливість охочим посвятитись ветеринарній професії в будучому.

Управа Филаделфійського Відділу ОАУВЛ закликає студентство українського походження вписуватись на ветеринарні студії. Для інформації подаємо, що вимоги прийняття у 17 школах в ЗДА різні, проте засадничо подібні. Вони відносяться до предложення доказу про закінчення кількох семестрів т. зв. „пріветеренері ворк", що обіймає знання із засягу хемії, фізики, зоології, ботаніки та англійської мови.

Рівночасно дораджуємо всім тим студентам, що з різних причин не закінчили розпочатих давніше студій, завершити їх.

По докладні інформації в справах ветеринарних студій радимо звертатись до деканів ветеринарних шкіл, а Головна Управа ОАУВЛ в Америці з осідком в Шикаґо й Управа Филаделфійського Відділу готові допомогти кожному заінтересованому порадами та вказівками.

Управа ОАУВЛ
в Америці
Відділ Филаделфія

НАУКОВЕ Т-ВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

У СТОРІЧЧЯ НАРОДИН ІВАНА ФРАНКА

Збірник праць і статтей, приготованих на Наукову Конференцію 12 і 13-го травня 1956.

(22)

Володимир Янів

ДУШЕВНІ ПЕРЕЖИВАННЯ В'ЯЗНЯ В „ТЮРЕМНИХ СОНЕТАХ" І. ФРАНКА

(До питання закономіреости психічних явищ)

Річ у тому, що при читанні „Тюремних сонетів" доходимо до певного парадоксального ствердження: у них є опис в'язниці, іноді дуже докладний, просто фотографічний, але в них немає (чи вірніше — майже нема) в'язничних переживань, — в них мало нового для психології в'язня. Насувається порівняння між фотографією й портретом, який має дати на тлі зовнішньої подібности внутрішній індивідуальний зміст портретованої особи. Цей парадокс, зокрема, кидається у вічі, коли порівняти „Т. С." із в'язничною творчістю Шевченка, в якого нема спеціяльного якогось в'язничного циклу, присвяченого неволі, а в якого є просто поезії, що поставали в кріпості чи на засланні. Нема у Шевченка також наміру представляти в'язницю, нема її фотографії. А проте, є настрій тюряги, є в'язничні переживання; на підставі тих нечисленних Шевченкових віршів, які безпосередньо — хоч завжди неначе на марґінесі — говорять про в'язницю, можна б написати цілу студію про психологію в'язня.[3]

Звичайно, при ствердженні парадоксу мусить зродитися питання, як його пояснити? Було б банально вертатися до відомого протиставлення між генієм і „каменярем", тим більше, що Франко дуже докладно знав і правильно оцінював природні межі свого великого таланту. У своїй сатиричній, їдкій відповіді „молодомузівцям", репрезентованим Остапом Луцьким,[4] Франко сам про себе одверто й без пози заявляє:

„Я не геній, синку милий,
Тим ніколи й не хвались;
Працював, що було сили,
Перед сильним не хиливсь;
Фарисейству й лицемірству
Я концесій не робив."

І у цім визнанні є цілий Франко, який ще й повторює: „Я не геній, Я звичайний чоловік". Але ж до психологічних помічань геніїв не треба (хоч, звичайно, генії завдяки своїй інтуїції дуже часто без спеціяльної підготови такі помічання роблять), і сам Франко — тонкий обсерватор — незаперечно був здібний, щоб чи то написати відповідну розвідку чи утривалити переживання у віршах, коли зокрема здавав собі справу із меж своєї інтуїції.

Далеко більше в даному випадку могли б вияснити, хоч також не вповні, два різні психологічні типи: почуттєвого, вульканічного й ірраціонального Шевченка й раціоналістичного Франка. Коли для останнього ідеалом є „розум владний без віри основ" і коли він мріє про поступ, який „власний наш розум посяде", тоді Шевченко при своїй імпульсивній вдачі скептично заявляє, — що йому не вдається найти відповіді на підставові питання: „нащо нас мати привела", „нащо живем", „чого бажаєм"? Він так таки і каже, що „не дознавшись, умираєм, і покидаємо діла..."[5] І це зрозуміло, що при своїй раціоналістичній поставі Франко є систематичний, він хоче докладного опису, фотографії. Для Шевченка важливіший портрет чим настрій, гнітюча хвилина, ніж беззмістовний день. І коли Шевченко при одчайнім малюнку розпачу, що пливе із нудьги й відчуття власної безпожиточности, тільки на марґінесі каже: „Ще прийде ніч в смердячу хату",[6] тоді Франко докладно фотографує джерело того смороду, і до питання т. зв. „кібля" (параші) вертається аж кілька разів. Ось зразок:

„Кибльовання полуднішнє й обід
Ураз — чи дотеп се, чи лиш припадок?
І запах саламахи й киблів сморід!
Рядком з водою становлять коновку,
І хліб кладуть, і в киблі ллють карболку —
Ніс арештантський все знесе й живіт."[7]

І коли ядерний вислів Шевченка для настрою характеристичніший, то уявлення в'язничного побуту приходить радше по прочитанні відповідного місця з Франка, — зокрема для того, хто у в'язниці сам не був.

[3] Пор. мій етюд: „Сліди в'язничних переживань у Шевченковій поезії", „Визвольний Шлях", Лондон, ч. I(76) за січень 1954, стор. 33-43.
[4] „О. Люнатикові", в цитованім виданні, стор. 245.
[5] Цитати з Франка взяті із вірша: „Товаришам із тюрми", 253; цитати з Шевченка на підставі „Повного видання творів Т. Ш. „Українського Наукового Інституту, Варшава-Львів, т. II.-IV., 1934-1937. Перший цитат із вірша: „Один у другого питаєм", т. IV. ст. 38.
[6] У поемі: А. О. Козачковському, IV. 46.
[7] „Ні, наш тюремний домовий порядок", 105.

РУБІНИ

Одкриваються рани —
Давні рани,
нудьгою роз'ятрені знов...
І червону,
гарячу мов полум'я кров
Вже не стримує зілля омани.
Одкриваються рани...

Рани, серця рубіни!
Ви — єдиний той дар,
ви той скарб жебрака,
Що дала йому
з ласки кохана рука.
На розстанні в останні хвилини...
Рани, серця рубіни...

МИКОЛА ВОРОНИЙ

Роман Смаль-Стоцький,
Голова Кураторії Українського Студентського Фонду.

ЛИПЕНЬ—МІСЯЦЬ НАШОГО СТУДЕНТСТВА

На прохання Кураторії Українського Студентськго Фонду, УККА проголосив липень місяцем щорічної збірки на стипендії для нашої молоді, що студіює в каледжах і університетах Америки. Цей фонд діє ось уже другий рік і досі роздав нашим студентам і студенткам коло $4,000 поворотної допомоги на покриття шкільних оплат, на закінчення або доповнення студій, передусім українознавчих. Очевидно, ця допомогова акція для нашого студентства в ніякій мірі ще не може рівнятися з Російським Студентським Фондом, що на протязі більш як чверть століття розрісся у могутню інституцію, яка обертає сотками тисяч долярів. Але наша кураторія — початок зробила, а дальша доля УСФ залежить цілковито від зрозуміння справи нашою громадою, від доброї волі та жертвенности самої нашої суспільности в Америці!

Чейже не треба нікого переконувати, що від успішної праці УСФ залежатиме у значній мірі розбудова нашого культурного життя та посилення визвольної акції в Америці!

Тому, опікуймося нашою молоддю на те, щоб тією опікою виховати в ній свідомість і традицію приналежности до нашої великої української родини у вільнім світі!

Опікуймося нашою молоддю на те, щоб нею поповнити невіджалувані втрати в нашім культурнім, науковім і політичнім фронті в Америці!

Опікуймося нею — бо вона несе по каледжах і університетах правду про Україну тисячам американської молоді, що незадовго провадитиме цією могутньою нацією! Наша молодь — це наша найбільш успішна дипломатія в Америці!

Опікуймось нашою молоддю — бо майбутня вільна Україна потребуватиме багатьох професіоналістів — свідомих патріотів!

Опікуймося нашою молоддю на те, щоб вона колись заопікувалася наступною ґенерацією нашої спільноти у вільному світі!

Опікуймося нею й тому, що ми, середня й старша ґенерації, скорше чи пізніше на її плечі зложимо весь тягар нашої визвольної боротьби.

Ми, американці українського роду й українська еміграція, ми всі разом творимо одну сім'ю, а найперший обов'язок чести й сумління сім'ї — виховувати дітей, ту найбільшу цінність нашої матері України, у традиціях служіння Богові, Україні й нашій Америці!

В імені Кураторії УСФ уклінно прохаю Високопреосвященну Гієрархію наших св. Церков благословити нашу працю і звертаюся з гарячим проханням до всіх українців, до всіх українських організацій: зложити пожертву на допомогу нашій молоді! Шліть її на адресу заступника голови УСФ: Пана проф. Володимира Петришина, 1087 East 24th St., Paterson, New Jersey.

Великодушна Америка дозволяє дар на УСФ відтягнути від прибуткового податку. УСФ має цей привілей від Департаменту Фінансів, так, що це залежатиме цілком від великодушности наших земляків, скільки стипендій УСФ роздасть нашій молоді на наступний рік!!

Простягаємо руку до всіх патріотів, до всіх бездітних, до всіх організацій, зокрема оподадковуємо нежонатих 100 долярами, і, щоб не бути голословним, я цей податок водночас плачу, розпочинаючи збірку УСФ на наступний шкільний рік.

Допоможіть — просить сердечно Кураторія УСФ.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Заклик Кураторії Українського Студентського Фонду до Українського Громадянства в Америці

Дорогі Сестри і Браття:

ЛИПЕНЬ — це місяць українського студентства! За згодою УККА в цім місяці Кураторія УСФонду вестиме, як минулого року, збірку на цей фонд, який в червні минулого року роздав 14-ти, а в червні ц. р. 11-ти студенткам і студентам зворотні стипендії в сумі 4,000 долярів. Так жертвенність нашої громади пустила в рух велике діло. Ціль його: виховати свідомих громадян - патріотів, науковців і професіоналістів, що в майбутньому стануть новим звеном наукової, культурної, економічної і політичної співпраці поміж Америкою і Україною, основаній на щирій приязні обох націй.

Кураторія УСФонду і в цей рік гаряче закликає всіх американців українського роду і всю українську іміграцію, всі організації і централі, щедрими дарами засвідчити, що вся українська спільнота в Америці вміє наше завдання оцінити та що уважає нашу молодь за спільних дітей всієї громади нашої.

Нашу Високопреосвященну Гієрархію наших св. Церков уклінно просимо поблагословити наші змагання для добра Америки і України.

До серця, до сумління і чести Вас усіх, дорогі Сестри і Браття, апелюємо і просимо слати Ваші пожертви на адресу:

UKRAINIAN STUDENT FUND, Inc.
302 West 13th Street, New York 14, N. Y.

Кураторія Українського Студентського Фонду:

Проф. Роман Смаль-Стоцький, Антін Батюк, проф. Михайло Вєтухів, Дмитро Галичин, Антін Драган, проф. Джан Задорожний, проф. Микола Зайцев, проф. Кость Кисілевський, Дмитро Кульчицький, Йосиф Лисогір, Володимир Петришин, Василь Пуйда, Проф. Джан Решетар, Степан Спринський, проф. Володимир Тимошенко, Мирослава Томоруґ, проф. Юрій Шевельов, адв. Степан Ярема.

КАТИ ПРО СЕБЕ

ТЕКСТ СЕКРЕТНОЇ ПРОМОВИ ХРУЩОВА ПРО ЗЛОЧИНИ СТАЛІНА

(18)

„ПРИВАТНА ВЛАСНІСТЬ" ПАРТІЙНИХ ДІЯЧІВ

Товариші! Ленін часто з'ясовував, що скромнісить є абсолютно інтегральною прикметою справжнього большевика. Ленін сам був уособленням якнайбільшої скромности. Ми не можемо сказати, щоб ми в усьому йшли за прикладом Леніна. Вистачить згадати, що багато міст, заводів і індустрійних підприємств, колгоспів і радгоспів, совєтських і культурних установ називано, якщо можна так висловитися — ніби приватна власність — іменами тих чи інших партійних керівників, активних і ще живучих. Багато з нас брало участь в справі надавання наших імен різним містам, округам, заводам і колгоспам. Ми мусимо це виправдати. (Оплески).

Але це треба робити спокійно й поволі. Центральний Комітет обговорить і обміркує це питання уважно, щоб оминути помилок і крайностей. Я міг би пригадати, як на Україні дізналися про ув'язнення Косіора. Київське радіо починало звичайно свої радіопередачі словами: „Говорить радіостанція ім. Косіора." Як одного дня радіопередача почалася без подання цієї назви значить без згадки про Косіора, кожен із слухачів був певен, що з Косіором щось сталося і що його правдоподібно ув'язнено.

Отож, якби ми сьогодні почали усувати всюди вивіски і змінити назви, то народ міг би думати, що ті товариші, в честь яких названо дані підприємства, колгоспи чи міста, зазнали тієї самої долі і що їх також поув'язнювано. (Рух у залі).

Як і на підставі чого визначають авторитет і важливість того чи іншого керівника? На підставі того, як багато індустрійних підприємств, колгоспів і радгоспів названо в його честь. Вже крайня пора покінчити з цією „приватною власністю" і „націоналізувати" фабрики заводи, колгоспи і радгоспи. (Сміх, оплески і голоси: Правильно!). Це вийде на користь нашої справи.

Ми повинні з усією серйозністю обміркувати питання культу особи. Ми не сміємо дозволити, щоб ця справа вийшла поза межі партії, зокрема, щоб вона вийшла на сторінки преси. Для тієї ж мети ми обміркуємо її тут на закритій сесії з'їзду. Ми мусимо пам'ятати про межі. Ми не сміємо давати зброї ворогові. Ми не сміємо прати нашої брудної білизни перед його очима. Я думаю, що делеґати з'їзду зрозуміють і оцінять в належний спосіб всі ці пропозиції. (Загальні оплески).

ПОТРЕБА ЗМІНИ ПАРТІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Товариші! Мусимо рішуче і раз назавжди скінчити з культом особи. Мусимо зробити відповідні висновки як щодо ідеологічно-теоретичної, так і щодо практичної роботи Для цього треба: Поперше, по-большевицьки засудити й виключити культ особи, як чужий марксизмові-ленінізмові і незгідний з принципами партійного керівництва та нормами партійного життя. Треба неухильно поборювати всі спроби повернення в той чи інший спосіб до попередньої практики. Треба звернутись до єдино правильної практики в усій нашій ідеологічній роботі, до найважливіших тез марксистсько-ленінської науки про нарід, як творця історії і творця всіх матеріяльних та духових цінностів людства, про вирішальну ролю марксистської партії в революційній боротьбі за перетворення суспільства, за перемогу комунізму. В зв'язку з цим ми будемо змушені зробити велике діло, щоб з марксистсько-ленінської точки зору перевірити й скореґувати поширені помилкові погляди, сполучені з культом особи в галузях історії, філософії, економіки й інших наук, як також в літературі й мистецтві. Особливо необхідно, щоб в недалекому майбутньому ми склали і видали, згідно з науковим об'єктивізмом марксизму, поважний текст книжки про історію нашої партії, текст книжки про історію совєтського суспільства, книжку, яка охоплювала б події громадянської війни і великої відчизняної війни.

ПРОСЛАВЛЮВАННЯ ЛЕНІНСЬКИХ ПРИНЦИПІВ

Подруге, треба систематично й послідовно продовжувати справу, розпочату Центральним Комітетом партії в останніх роках, справу, з'ясовану на підставі дуже докладної обсервації в усіх партійних організаціях, від споду аж до самого верху, з'ясовану передовсім за головним принципом колективного керівництва, з'ясовану згідно з нормами партійного життя, приписаними в статуті нашої партії, і, нарешті, з'ясовану великим досвідом критики та самокритики.

Потретє, треба в цілості привернути назад ленінські принципи совєтської соціялістичної демократії, висловлені Конституцією Совєтського Союзу, та поборювати самоволю осіб, що зловживають владою. Зло, заподіяне актами, що порушували революційну соціялістичну законність і що ділялись впродовж довгого часу у висліді неґативного впливу культу особи, має бути повністю направлене.

Товариші! Двадцятий з'їзд комуністичної партії Совєтського Союзу проявив з новою силою непохитну єдність нашої партії, її згуртованість навколо Центрального Комітету, її рішучу волю здійснити велике завдання побудови комунізму. (Загальні оплески). І факт, що ми сьогодні презентуємо в усьому їхньому розгалуженні основні питання переборювання культу особи який є чужий марксизмові-ленінізмові, як і те, що ми обміркуємо справу ліквідації обтяжливих наслідків цього культу, є доказом великої моралі і політичної сили нашої партії. (Довготривалі оплески).

Ми цілком певні, що наша партія, озброєна історичними резолюціями 20-го з'їзду, вестиме совєтський народ ленінським шляхом до нових успіхів, до нових перемог. (Рясні, довготривалі оплески).

Хай живе непереможний прапор нашої партії — ленінізм! (Рясні, довготривалі оплески, які закінчуються овацією. Всі встають).

(Кінець).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Филаделфія, Па.

Річний попис української музичної студії.

Сказав хтось, що музика ушляхетнює душу і підносить до небесних вершин. Тому добре, що українські батьки посилають своїх дітей на науку музики і дають їм нагоду пізнати той душевний корм.

Надзвичайно приємно було слухати попису учнів проф. Зої Маркович, яка провадить свою музичну школу за зразком Київської Консерваторії. Як на фільмі виступали малята, потім трошки старші, а відтак дорослі учні. Попис почали Андрій Гнатюк і Ярослав Слюсаренко. Андрій має 4 і пів року, не вміє ще читати ні рахувати, але музику вже відчуває і грає на піяні. Слюсаренко вже має шість років і вже ходить на науку музики півтора року. Сама їх поява викликала одушевлення в слухачів. Відтак виступала Марта Цісик, яка вже грає на піяні два і пів року. Вона грала як солістка, в дуетах і терцетах. Гарно написувалися Анна Євсевська, Валентина Бережна, Соня Шевчук, Ольга Михайлюк і Орися Бабій. Орися Бабій, між іншим, відіграла вправно Моцарта „Сонату С-мейджор" і дістала гучні оплески. Збирали лаври за свої виступи брати Богдан і Роман Кунців. День перед пописом вони виступали на українській радіовій програмі під керівництвом пані Свистун.

В другій частині виступали Елсі Кейколіс, Галина Чайковська, Марта Цісик, Роман Кунців, Еленора Карпинич, Олена Никорович і Лариса Заїка. Всі вони виказували знання теорії музики і вправно передавали твори Баха, Шуберта, Косенка, Ґріґа, Шопена та інших світочів клясичної музики. В першій частині відіграно композиції Василя Барвінського, Вера, Аренського, Фоменка та інших.

Відрадним явищем було те, що цьогорічна програма пипису мала більше композицій українських музиків. Бо хоч клясична музика є основою, то все таки українські композиції чутливіше промовляють до української душі.

Попис закінчив відомий у Филаделфії піяніст п. Юрко Левицький. Загально попис був удачний і приніс задоволення батькам і стороннім слухачам. По пописі вручено проф. Зої Маркович два прекрасні букети квітів. Кінцеве слово сказав присутній між слухачами адвокат Свистун, вказуючи на значення науки музики дітей.

отб

Голоси перестороги

(Закінчення зі стор. 2).

ща, в якому залишив її попередній режим Перона, не відкидає ідеї торгівлі з СССР та з його сателітами і має в недалекому часі прийняти в себе Мікояна, — все ж стежить він дуже уважно за комуністичними ходами і, при потребі, енерґійно реаґує. Сам ген. Арамбуру, тимчасовий президент Арґентини, в розмові з кореспондентом „Манчестер Гардіян" признав, що „комунізм діє в країні, і то діє дуже спритно". Теперішній уряд має, не зважаючи на трудні обставини велику моральну підтримку народу, а також безумовну підтримку військових збройних сил, які не думають здавати позицій, аж поки не виконають поставлених перед ними завдань — витворити в Арґентині таку політичну атмосферу, яка виключала б нову появу в країні будь-якої, чи то правої, чи лівої, форми тоталітарного режиму.

Позиції ясно визначені. І ясно визначені також ті труднощі, які треба подолати. А що ці труднощі виявляються далеко більшими, ніж можна було думати, то генерал Арамбуру, що перше говорив про нові президентські вибори, які мали б відбутися через шість місяців, мусів недавно заявити, що, мабуть, до виборів не прийде скорше від двох років, бо навряд чи до того часу Арґентина зможе забезпечити собі нормальний розвій демократичних установ. Небезпека тоталітаристичних тенденцій в країні залишається надто велика.

ВИСТАВКА ТВОРІВ ІВАНА ФРАНКА В ПУБЛІЧНІЙ БІБЛІОТЕЦІ В НЮ ЙОРКУ

З нагоди 100-ліття уродин великого поета України Івана Франка — Український Народний Університет при ООЧСУ в Ню Йорку влаштував в порозумінні з Управою Амер. Публічної Бібліотеки при вул. 10-й і Томпкінс Парку — виставку його творів. Виставка хоч не обіймала усіх видань творів І. Франка — викликала зацікавлення відвідувачів. Крім творів в українській мові, виставлено декілька книжок у мові англійській. Зокрема поміщено на виставці портрет І. Франка і витяг з англомовного видання часопису „Свобода" — з нагоди 100-річчя народин Івана Франка.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

З наших буднів

ПРО ВСЯКІ НЕСПОДІВАНКИ

(Ще на спортові теми)

В житті на кожному кроці зустрічають вас несподіванки. Идете, наприклад, на футбольний матч, а там, крім футболу, оглядаєте бокс, і біг з перешкодами, і важкоатлетичні змагання... І все те лише за одного доляра!

Такі, сказати б „несподіванки" під час футбольної гри спалахують спонтанно, надлітають не знати коли і звідки, мов гураґан над Ню Йорком. Хтось там комусь підставив ногу, вдарив, чи копнув, чи сказав щось „до слуху", а тут вже густе ґвалт, крик: „Бий німаків!" („макаронів", „непічків", і т.. д.). І народ пре лавою на місце конфлікту, мигають в повітрі п'ястуки, парасолі, і через хвилину цілий майдан перемінясться в один „баттелґравнд".

При такій нагоді, звичайно, перший обриває поза вуха пан суддя, найбільше зненавиджена постать на грищі, що з природи є для нас, поневоленої нації, „несправедливий".

Чемна і добре вихована поліція появляється на місці випадку на кінець баталії, щоб „гасити свічки", списати протокол, чи там відставити котрогось з тяжче потурбованих симпатиків спорту до лікарні.

З невтральної позиції з-поза плота („Моя хата з-краю!") цікаво і повчально часом обсервувати такий „файт". Звичайно, на змаганнях УСК-у, чи іншої нашої дружини, українська публіка творить „пригнітаюгу" більшість, то ж противник не має великої шанси встоятись на полі бою і перший накидує п'ятами.

Та поки наші спам'ятаються, що ворога вже нема, то не раз ще добре набамбурять свої своїх...Бо, кінець - кінцем, ніхто з нас не носить на чолі тризуба, а в боєвому шалі важко розібратися — котрий свій, а котрий чужий.

Ще т. зв. сталі бувальці й прихильники спорту знають один одного, мов лисі коні і кривди собі не зроблять, але такий, наприклад, принагідний глядач, як я, може нахапати від своїх, як дід у торбу, поки, як то кажуть, справа виясниться...

Щоб на майбутнє уникати таких „ексидентів", я, все ж таки, пропонував би нашим ентузіястам футболу, щоб вони себе чимось відрізняли від чужої публіки.. Коли, наприклад, збирається на дощ, можна брати, скажім, синьо - жовті парасолі. В разі погоди треба собі пригпати на грудях національні кокарди, чи одягнутись всім у вишивані сорочки, абощо.

Тоді зовсім певно не доходило б після матчу до таких сцен, з яких одну хочу вам, накінець, змалювати...

В собєсю. Наші хлопці вертаються в пожвавленому настрою з доволі бурхливих змагань. Идуть палкі дискусії: „Але я йому дав! ... А я тому заїхав!" - - і так далі.

Аж один кремезний дядя з України каже:

— Ех, ви, галичани, не вмієте драться. Махаєте руками, як жид ярмулкою: міх-мах, міх-мах!... От я, як заціпив одному швабові в морду...

— То я, дядю, був той шваб, — стогне з ку ка парубчака, тримаючи руку під запухлим оком.

Дядя на хвилю замовк, але не збився з толку:

— Ну, да, буває... Як Гітлер бомбив Сталінград та як косіяв бомбами, а добре не попав, так пів дивізії свого війська розколошматив!!

... Я ж кажу: як варіят — Гітлер робив помилки, то чому ми маємо їх повторяти? .

Ікер.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшати кадри ідейних українських працівників.

З Великої України наспіла сумна спізнена вістка, що на фронтах другої світової війни, в боротьбі з німецькими загарбниками, загинули:

БАТЬКО
Василь Якович Манило
(1898-1943),
СЕСТРА
Катерина Васильовна Манило
(1922-1945),
БРАТ
Микола Васильович Манило
(1925-1943)

Вічна Їм Пам'ять!

ІВАН В. МАНИЛО

ПОДЯКА

Цим хочемо скласти якнайсердечнішу подяку Всеч. о. Д-рові Вол. Клодницькому за похоронну відправу та спільні молитви за спокій душі Покійного мого чоловіка

ІВАНА БАТЮКА,

та за ті щирі і зворушливі промови, які виголосив о. Д-р В. Клодницький під час похоронних відправ, та поминальних хвилин і за ту якнаймилішу Батьківську опіку, яку виявив до нас о. Д-р В. Клодницький.

Хочемо висловити сердечну подяку: родині К. Приходька, М. Матули, П. Матули, пані М. Цибулька, Ол. Проскурня за ту братерську любов, за моральну підтримку нашої родини у хвилину тяжкої родинної трагедії.

Складаємо щиру подяку родині Ів. Черевути, Ст. Дідуренка, П. Янушенка, М. Ярошенка, Івашини, К. Луценка, Матюхам, М. Ільяшенка, М. Моргун, Р. Мінак, Гавриш, за їх моральну підтримку у хвилину великого нашого горя.

Складаємо сердечну подяку всім моїм співробітникам, які разом зі мною працюють, що склали квіти на могилу Покійного Дорогого Мужа.

Висловлюємо щиру подяку тим, які прибули разом з нами на спільні молитви, та віддали останній поклін Дорогому Нашому Покійному Мужеві, Татові і Дідусеві. — Складаємо подяку всім тим, які склали квіти на могилу Покійного.

Дружина Покійного КАТЕРИНА БАТЮК

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

БАЙОН, Н. ДЖ. — В-во св. Арх. Михаїла Відд. 213 повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться у вівторок 10-го лип. 7-ій веч., в Укр. Нар. Домі, 35 Вест 19 вул. Обов'язком кожного члена прибути, є важні справи. Контр. комісія і управа дадуть піврічний звіт. Довгуючих членів проситься вирівняти свою належність в противнім разі будуть суспендовані. — В. Саліи, предс.; М. Данько, кас.; А. Васараб, секр.

ПРАЦЯ
Help Wanted—Female

ПОТРІБНО ЖІНКИ в середньому віці або дівчини до провадження малого дому і легкого варення. Мусить дещо говорити по-англійськи і любити дітей. Праця 5 днів в тижні, спання на місці.
Телеф.: LOwell 7-0698

ДІВЧАТА — ЖІНКИ

до праці у фабриці.
Досвіду непотрібно.
Добра платня.
Досконалі умовини праці.
Юнійні користі.
DAGGET & RANSDELL
420 Frelinghuysen Ave.
Newark, N. J.

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ"

HELP WANTED—MALE

МАШИНОВІ ОПЕРЕЙТОРИ

1-ої і 2-ої кляси
ENGINE LATHE
BENCH LATHE
PROFILERS
MILLERS
DRILL PRESS
GEAR BURRERS
GRINDERS
GEAR HOBBERS
BOREMATIC OPERS.
JIG BORERS

Денні і нічні зміни. Прекрасна платня для кваліфікованих. Можливість авансів в розвиваючійся фірмі, відомій своїми прецізійними інструментами. Всі користі. Голоситись особисто, або телефонувати:

FL. 9 - 7575

STERLING PRECISION CORPORATION
34 - 17 Lawrence Street
FLUSHING, L. I.
Near Main St., Flushing Station.

ПРАЦЯ
HELP WANTED—MALE

ПОТРІБНО МУЖЧИНИ
до миття "tank truck".
5 ночей в тижні. Мусить бути спритний і з досвідом. Добра платня, вакації і великі користі.
Телеф. в Jersey City:
HEnderson 3-1706

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

ГРОСЕРИЯ І ДЕЛІКАТЕСЕН
на продаж,
добре вироблений бизнес, далеко від маркетів — продається кава і „сендвічі". Голоситися тільки купцям на адресу:
218 E. 5th St., New York City

REAL ESTATE

PASSAIC, N. J. — $7,500
3-РОД. ДІМ З КРАМНИЦЕЮ,
близько української і публічної школи. Мусить продати.
Телеф. Gregory 3-1874
Mrs. Zerden

PROFESSIONALS

DR. ANNA MESSING
ЛІКАР З ВАРШАВИ
Косметика, лікарське усунення всіх вад церя, зайвого волосся, зморщок. "Facial Uplift" без операції.
Приймає після умови.
Телеф..: PLaza 7-1282
130 West 57 St. New York City

ВАКАЦІЇ

ПАНСІОН SHANGRI LODGE

LEXINGTON, N. Y.
P. O. Box 146, Тел. Lexington 2921

В серці гір Кетскіл, серед лісів, на сонячній поляні — над чудовою річкою — пригожою до купелі, плавання і риболовлі.
Вигідні одно і більше особові кімнати. • Повний комфорт.
• Смачний та здоровий домашний харч. •
• ЦІНИ НИЗЬКІ — ДЛЯ ДІТЕЙ ВЕЛИКА ЗНИЖКА. •
Інформації:
З. НАВАРА, тел. PR 8-1833 — від 6-10 P.M.

Пансіон „ОТРАДНЕ" перенісся з фарми Свято-Тихоновського монастиря на беріг заливу в околиці ATLANTIC CITY. Адреса:
American Hotel, 106 East Main St., Mays Landing, N. J.
Tel. Mays Landing 5-5291
ЗАМОВЛЯЙТЕ КІМНАТИ ЗАЗДАЛЕГІДЬ.
Чудесна природа, беріг заливу, близько озеро з солодкою водою, чудова купіль, лодкування й інші.
Українсько-европейська кухня, фармерські продукти.
Комфортові кімнати, велика гарна заля, піяніно, телевізійний апарат. Здоровий воздух, що приємно пахне сосною і морем. Ціни від $35 тижнево. Комунікація зручна і дешева. білет до Атлянтік Сіти (в обі сторони) $5.40. Переїзд автобусом до готелю 35 цнт. За всіми інформаціями звертатися:
Mr. RUDIEN, 479 Jerome St., Brooklyn 7, N. Y., Tel. TA. 7-9091

ЯКЩО ПЛЯНУЄТЕ ВИЗДЖАТИ НА ВАКАЦІЇ,
то напишіть або задзвоніть до

PINE HILL RESORT

MILFORD, NEW JERSEY **Tel. Milford 4-4714**

Пан Михайло **ГРИЦКОВЯН** властитель оселі гарантує вам домашні харчі, молоко, масло, сир, ярина і т. і. Рівнож в нього є прекрасний великий басейн до купання, площа до відбиванки, ловлення риби, полювання і багато інших вигод. Повітря в цій гірській частині стейту Ню Джерзі є дуже здорове.

Бажаючі зарезервувати собі кімнати з кухнею на цілий сезон можуть голоситись особисто, листовно або телефонічно.

Нюйоркчани можуть набути ближчі інформації в
MIKE RESTAURANT — 157 Avenue "C", New York, N. Y.

ПАНСІОН GLEN SPEY

в горах Кетскіл, серед соснових лісів на поляні — гарні від одно до п'ять особових кімнати, відреставровані і з комплетним урядженням. — Повний комфорт. — Смачний здоровий харч. — Інформації:
М. БОЙЧУК, Тел. в Ню Джерзі Drexel 6-1333
в „ЕКО" 145 — 2nd Ave., New York City, Тел. AL 4-0888
а також від 30-го червня — в Glen Spey Manor
Тел. Port Jervis 3-7979

ВАКАЦІЇ

Маємо гарне місце на ВАКАЦІЇ
Гарний краєвид, здорове повітря. Є озеро до купання, добрі харчі. Просимо голоситись до:
A. MIGOTSKY
R. D. #1, Box 146
Oakdale, Conn.
Telephone Norwich
Turner 7-6119

ЗМІНА АДРЕСИ!

Ще раз пригадуємо нашим передплатникам, що змінюють місце свого побуту, щоб одночасно з повідомленням про зміну адреси обов'язково присилали поштовими марками 10¢ за виготовлення нової адресової кліші, а члеУНСоюзу ще й число свого Відділу.
Адміністрація „Свободи"

MISCELLANEOUS

ПАКУНКИ і ЛІКИ до всіх країн Европи.

Прошу вислати мені даром каталог.
Name ....
Address ....
Town ....
Country ....
Пишіть до:
SPECIAL EUROPEAN EXPRESS SERVICE
275 Steele Street
Port Colborne, Ontario, Canada
or
276 Buffalo 5, N. Y. USA

Hallett & Hallett

ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
Since 1854
HALLETT HOMESTEAD
Flushing 9-0062
Northern Blvd. & 147th St.
Flushing, L. I., N. Y.
Howard L. Hallett, Jr., Lic. Mgr.
Wesley Hallett, Treasurer

ПАЧКИ ДО ЕВРОПИ

І ВСІХ ЧАСТИН СВІТУ
Гарантована доставка
Матеріяли на убрання, плащі і сукні, полотна на постіль та білизну, живностеві пачки і всілякі лікарства.
Мито за посилки платиться у нас і Ваші рідні і знайомі не платять вже при одержанні посилки нічого.
ПИШІТЬ ПО КАТАЛОГИ.
J. NAWROCKI AGENCY
617 Grove St., Irvington 11, N.J.

MISCELLANEOUS

ВАШІ РІДНІ ЖДУТЬ ДОПОМОГИ ... ◄
Лондонська фірма

БРОВНДЖОНС, Лтд.

поможе Вам

ДЕШЕВО —
СКОРО —
СОЛІДНО

вислати пачку з допомогою своїм рідним на континент. Жадайте наших цінників! Порівнюйте наші ціни з цінами других фірм! Звертайтесь до нас безпосередньо в українській мові на адресу:

BROWNEJONES Ltd.,
1 NORFOLK PLACE, LONDON, W. 2, ENGLAND
Даємо повну ґарантію доставки пачки до адресата!

НА ЛІТО! ◄

DUNLEY HAT SHOP

14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Іст 8 вул., між 2-3 Евеню)

Щойно одержано новий транспорт ІМПОРТОВАНИХ КАПЕЛЮХІВ на літо — Панама-Бангорас непромокальні від $1.75 і більше. Маємо також власного виробу найкращої якости в різних кольорах і найновіших фасонах та відомої марки капелюхи KNOX. Кожний капелюх ґарантований. Куплений в нас капелюх чистимо фабричною методою. Пригадуємо, що у нашому відділі **МУЖЕСЬКОЇ ҐАЛЯНТЕРІЇ** першої якости різнородні сорочки, знаної марки **"JAYSON"** й інші з короткими рукавами від $1.10 вгору. Всі сорочки ґарантовані в пранні. У великому виборі також: дощевики, парасолі, імпортовані светери, краватки, шкарпетки, паски, шалики й купелеві одяги і інші речі.

Просимо зайти і переконатись про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну. — Говоримо по-українськи.

• Отворено щоденно до 8-ої веч., в суботи до 10:00 •

DUNLEY HAT SHOP

14 SAINT MARK'S PLACE (East 8th St. Bet. 2-3 Ave.) NEW YORK, N. Y.

BUSINESS OPPORTUNITY

ПРОДАЮ — добре проспеpуючу крамницю м'ясних виробів і делікатесів з повним устаткуванням до вироблення ковбас та вудильнею. — Підприємство добре розбудоване, має численну клієнтелю та ведене на тому самому місці на протязі 30 років. Власник продає його з уваги на виїзд з Ню Йорку.
ANDY'S MEAT MARKET, 152 Ave. "C". — Tel. CA 8-2886

MISCELLANEOUS

ВАШУ УЖИВАНУ Й НОВУ ОДЕЖУ

(в добрім стані)
ВИСИЛАЄМО ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ.
До деяких країв з оплаченим тут митом.
Ви можете посилати нам пачки, а ми зараз подамо Вам кошти зв'язані з пересилкою.
Також висилаємо купони англійських матеріялів (великий вибір купонів) ХАРЧОВІ ПАЧКИ І ЛІКИ до деяких країв з оплаченим тут митом.
Скора і точна обслуга.
Представляємо посвідки відборця.

RALLINGTON CORPORATION

303 West 42nd Street, N.Y.C. — Tel. PL 7-2258
М. Грей (Грушко).

ОЩАДЖУЙМО В НАЙБІЛЬШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЩАДНИЧІЙ КАСІ!

РІК ОСНОВАННЯ — 1915.

UKRAINIAN OFFICE OF

THE PARMA SAVINGS CO.

Член у Federal Home Loan Bank & Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

Платимо 3% за ощадності.

Відсотки обчисляємо що півроку.
Принимаємо ощадності й поштою.
Виплачуємо ощадності також і поштою, а навіть телеграфічно.
► **СКОРА И СОЛІДНА ОБСЛУГА** ◄
По докладніші інформації звертайтеся до:
UKRAINIAN OFFICE OF THE PARMA SAVINGS CO.
2190 Professor Street, Cleveland 13, Ohio

Піддержуймо свої підприємства!

PARCELS TO EUROPE

ПАЧКИ — до Східньої Европи

через найбільшу висилкову фірму на американському континенті
J. KAMIENSKI
JANIQUE TRADING Co.

Централя:

TORONTO 3, Ont., Canada, 835 Queen St. W.	Tel. EM 4-4025

Відділи:

NEW YORK CITY, N. Y., 306 E. 9th St.	Tel. GR 3-3470
BUFFALO, N. Y., 1162 Broadway	Tel. FI 1272
NEWARK, N. J., 102 — 16th Ave.	Tel. BI 2-6816
PITTSBURGH, Pa., 2013 E. Carson St.	Tel. HU 1-5759
PHILADELPHIA, Pa., 725 W. Girard Ave.	Tel. ST 7-1422
MINNEAPOLIS, Minn., 44 E. Hennepin Ave.	Tel. FE 6-2330
CLEVELAND, Ohio, 1029 Fairfield Ave.	Tel. CH 1-5547
CHICAGO, ILL., 2314 W. Chicago Ave.	Tel. BR 8-6780
WINNIPEG, Man., 677 Main St.	Tel. 92-7695
ST. CATHARINES, Ont., 198 King St.	Tel. MU 2-9171
HAMILTON, Ont., 652-A Barton St. E.	Tel. LI 5-0264
EDMONTON, Alta., 10649 — 97th St.	Tel. 2-3839
WINDSOR, Ont., 439 Mercer St.	Tel. CL 6-3866

Агенції:
FORT WILLIAM, Ont., • MONTREAL, Que., • PORT ARTHUR, Ont., • SUDBURY, Ont., • CHESTER, Pa. USA і в інш. містах.

Ґарантується доставу кожної замовленої пачки. Пересилка триває до двох тижнів. — Відборці в Краю до одержаної пачки вже нічого не доплачують!

• НАЙБІЛЬША ФІРМА — БО НАЙСОЛІДНІША! •

УВАГА! НЮАРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

► **У МІСТІ НЮАРКУ ВІДКРИТА НОВА** ◄

КРАМНИЦЯ ДЛЯ ВИСИЛКИ ПАКУНКІВ ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ.

- **Висилаємо поживу, нову і ношену одежу, сукнені, шкіряні і текстильні вироби, медикаменти і т. п. Вишліть своїм рідним і знайомим подарунок на Великодні Свята.**
- **Пакунки будуть доставлені до місця призначення протягом шости тижнів. Посилки вислані повітряною поштою будуть доручуватися протягом 7-10 днів.**
- **Висилаючий одержить особисту посвідку від відборця пакунка. Висилки пакунків і доручення ґарантується.**
- **Всі посилки повнотою оплачується тут включно з митом. Той, що одержить пакунок не буде нічого доплачувати.**

КАНЦЕЛЯРІЯ ВІДКРИТА КОЖНОГО ДНЯ ВІД 9-ої ГОД. РАНКУ ДО 6-ої ГОД. ВЕЧОРОМ.
В СУБОТУ ВІД 9-ої РАНО до 4-ої ГОДИНИ ПОПОЛУДНІ.

PACKAGE EXPRESS CO.

314 MARKET STREET NEWARK, N. J.
Тел.: (Newark) MItchell 2-2452
Зверніть увагу на нову адресу!
(Біля Пенсилвенія станції в місті Нюарку).

УВАГА! ТЕЛЕТЕХНІЧНИЙ ІМПОРТОВИЙ СКЛАД KARS

подає до відома, що коли найбільша американська фірма General Electric, ствердивши солідність провадження нашого підприємства, довірила нам представництво продажу своїх виробів і в тій цілі уряджено додатково кольосальне приміщення зараз при нашім ювелірнім маґазині, де на догідних умовинах можете купити у фірмі **KARS:**

Телевізійні апарати різних моделів	від	$99.95
Портативні радія на батеріях	"	14.95
Портативні і віконні вентилятори	"	9.95
Електричні годинники і будильники ...	"	4.95
Залізка парові й електричні	"	9.95
Товстери різної величини	"	9.95

Електричні холодільники "Refrigerators" в різних цінах.
Електричні бритви **"Schick" $14.95, оригінальна ціна $29.95.**
"Air conditioners" і інсталяція, в різних цінах, ґарантія. Власний імпорт найліпших німецьких, англійських і швайцарських фірм...

TELEFUNKEN — на складі маємо короткохвилеві, світової слави радіоапарати німецької продукції "Telefunken", 12 лямп, 6 голосників, з ґарантією відбору всіх европейських станцій; а також —

AMBASSADOR (увага, знавці короткохвилевих приймачів) радіоапарат англійської продукції "Ambassador". Апарат той знаходиться пораз перший в Америці, є незвичайної сили і можна ним відбирати найдальші станції Европи. Ми є одинокими представниками цієї фірми в Америці.

GRUNDIG — німецькі короткохвилеві радіо-приймачі Grundig з автоматичними патефонами або без. Безконкуренційні ціни — коли ж радіо-апарат AM FM можете купити у нас від $41.95.

Всі товари можете купити у нас за готівку і на сплати до 12 місяців без додавання кредиту на банк.

Великий вибір фотографічних апаратів, імпортованих з Німеччини "Retina" — $49.95 в шкіряній оправі.

Машинки до писання — валізкові $49.95 без "trade in".

Наш технічний відділ направи приймає всі направи телевізій, фотографічних апаратів, радія, машинок і інш. В нас працюють досвідчені техніки.

Маґазин відкритий від год. 9-9 вечора в неділю від 1-4-ої.

Приймаємо поштові замовлення і висилаємо безплатно каталоги.

Kars Jewelers

218-216 EAST 14th STREET, NEW YORK 3, N. Y.
(Біля кіна Jefferson) 2 доми від рогу 3rd Ave.
Над входом освітлений годинник. Tel. GR 3-5875.

ARTHRITIS

вже побіджений новими винаходами!

Здорова рука **Артретична рука**

Так, наші досліди у винаходах відкрили нам новий світ полегші і щастя для тих, що колись стратили надію на видкування з артретизму і ревматизму, рака, склерози, поліо, мозгового паралічу, епілепсії, параличу, болів голови, серця і багато інших недуг. Пороблено багато нових винаходів для охорони здоров'я і лікування. Якщо Вам колись твердили, що нема жадної надії, не резиґнуйте. Питайте Вашого місцевого лікаря і пишіть сьогодні по інформації — безплатне випробування надзвичайних результатів для себе і хворих приятелів.

Пишіть сьогодні до:
Spears Chiropractic Hospital Dept. 5102 Denver, Colo.

ПАКУНКИ ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ

LAMPERT & POLIMEX Co. LONDON

ОБУВ'Я ОДЯГ МАТЕРІЯЛИ ХАРЧІ И ІНШІ ТОВАРИ

ЯКЩО ВИСИЛАЄТЬСЯ З ЛОНДОНУ ПОСИЛКА БУДЕ ДОСТАВЛЕНА СКОРІШЕ І ПЕВНО.
ҐАРАНТУЄМО ДОСТАВУ АБО ЗВОРОТ ГРОШЕЙ.
Митні оплати платимо в Лондоні. Ваші приятелі чи Рідня в Европі не будуть обтяжені жадними доплатами. Мито і кошти пересилки включені в ціну нашого експорту.
Пишіть по-українськи по наш повний каталог.

Lampert & Polimex Co.

45 CROMWELL ROAD, LONDON S.W. 7, ENGLAND

ЛІКИ

(Rimifon, Penicillin, Streptomycin, etc.),
висилається до всіх країн Европи.
Мито оплачується тут. Ґарантія достави.
• СПЕЦІЯЛІСТИ ЕВРОПЕЙСЬКИХ РЕЦЕПТ. •
Пишіть або телефонуйте:
B. FELDMAN PHARMACY
111 Ave. A & 7th St., New York City — Tel. OR 7-5980

Купуйте в Українській Фірмі, яка існує поверх чверть століття під цією самою адресою.

ШКІРУ НА ЧОБОТИ і ЧЕРЕВИКИ

для висилки Вашим рідним і знайомим в Европі.
Ми продаємо шкіри найкращої якости, як на пришви так і на підошви. Також маємо на складі шкіру так зв. „Юхт", як рівнож підшивку „Лайнінг" по дуже умірковaній ціні.
Власники Олекса і Павло ГИСА
Відкрито кожного дня від 9-ої рано до 6-ої вечора.
В суботи до 3-ої пополудні.
KING FASHIONABLE BELT COMPANY, Inc.
25 West 36th Street, (10th floor) New York 18, N. Y.
WIsconsin 7-6278-79-80

EVergreen 3-4450

Maple Coal & Coke Co.

Anthracite FUEL OIL Bituminous
OIL BURNERS — Sales and Service
72-74 BOX STREET BROOKLYN 22, N. Y.
Deliveries to MANHATTAN • BRONX • QUEENS
Власник Т. КУДЛАК

Business Opportunity

На продаж
"DRY CLEANING STORE"
з будинком і влаштуванням в м. Schoharie, N. Y. $12,500. Бизнес оснований 1930 р. Власник відходить з причини старости. Голоситись:
ANDREW SCISLOWSKY
427 Fillmore Avenue
Schenectady 4, N. Y.
Dickens 6-7765

ПОМЕШКАННЯ

МЕШКАННЯ ДО ВИНАЙМУ
4 кімнати,
четвертий поверх, квартира 7,
153 Ave. "C" між 9 і 10 вулицею в Ню Йорку.
Оглядати — година 5-8 по полудні.

РІЗНЕ

АРКА
48 E. 7-ма вул. в Ню Йорку
(Тел. GR 3-3550)
МАТЕРІЯЛИ ДЛЯ ВИШИВАННЯ
Гуртом і детайлічно.

ПАЧКИ ДО ЕВРОПИ

І ВСІХ ЧАСТИН СВІТУ
ҐАРАНТОВАНА ДОСТАВА
Матеріяли на убрання, плащі і сукні, полотна на постіль та білизну, шкіру на чоботи, живностеві пачки і всілякі лікарства.
МИТО за посилки платиться у нас і відборці не платять вже при одержанні нічого.
Висилаємо також пачки РЕКАО.
ПИШІТЬ ПО КАТАЛОГИ!
Замовлення приймає до 9 вечором.
I. IGER'S GENERAL STORE
353 16th Ave., Irvington, N. J.
(напроти німецького кіна)
Tel.: ESsex 2-9035

Phone MA 7-1761

PETER S. MURIANKA

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
FUNERAL DIRECTOR
413 Fairmount Avenue
Philadelphia 23, Pa.

ІВАН КОВАЛЬЧИК

FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАЙМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
Ціни приступні для всіх
NEW JERSEY
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО

УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW-YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568